

Kaupunginvaltuusto	§ 33	25.02.2019
Sosiaali- ja terveystk	§ 73	21.05.2019
Kaupunginhallitus	§ 202	03.06.2019
Kaupunginvaltuusto	§ 72	10.06.2019

## VALTUUSTOALOITE VAMMAISPALVELUIDEN TOTEUTUMISEN LAINMUKAISUUDEN SELVITTÄMISESTÄ

187/05.21.00/2019

KV 25.02.2019 § 33

Valmistelija kaupunginlakimies Hannu Markkula:

Jenni Lampela ja seitsemän muuta valtuutettu jätti seuraavan aloitteen:

"Seuraavissa käytänteissä lainmukaisuus on mielestäni kyseenalainen:

1. Vammaiset ikäihmiset ohjataan lähtökohtaisesti vanhuspalveluihin, vaikka kyse olisi selkeästi vammaispalveluihin oikeutetusta henkilöstä. Näitä ihmisiä ohjataan tilamaan maksullista kotihoitoa ja yksityisen sektorin siivouspalveluita, vaikka he ovat oikeutettuja maksuttomiin henkilökohtaisen avustajan palveluihin.

2. Vammaisille myönnetään avustajatunteja alle todellisen tarpeen. Perusteluksi olen saanut seuraavaa: "apua myönnetään vain yhtäjaksoiseen tarpeeseen päivän aikana" ja "hoidollinen työ ei kuulu avustajalle". Samoin minulle on kerrottu, ettei avustaja palveluja myönnetä Torniossa ympärivuorokautiseen tarpeeseen.

Vammaispalvelulaki määrittelee sen, millaisiin tarpeisiin palvelua on myönnettävä. Kunta ei voi tehdä periaatepäätöstä lain noudattamatta jättämisestä.

Henkilökohtaista apua tulee vammaispalvelulain mukaan myöntää sellaisiin päivittäisiin toimiin, jotka henkilö tekisi itse, jos vamma ei rajoittaisi tämän toimintakykyä. Myönnettävien avustajatuntien laskentaperusteista tulee kertoa hakijoille avoimesti.

3. Palveluasumisen järjestämisestä kotiin ei asiakkaille kerrota kuin erikseen siitä kysyttäessä. Laki velvoittaa viranhaltijaa informoimaan asiakasta tämän oikeuksista. Mikäli vammaisen henkilön toimintakyvyn alenemaa ei voida kompensoida avustajapalvelujen turvin, tule tämä ohjata hakemaan kotiin järjestettävää palveluasumista.

4. Asiakasmaksulain 4 §:n 5 kohdan mukaan sosiaalipalveluista ovat maksuttomia muun muassa vammaispalvelulain mukaiset palveluasumiseen liittyvät erityispalvelut (hoitoon ja päivittäisiin toimintoihin liittyvät palvelut, kuten kotihoito).

Palveluasumisen erityiskustannuksista voidaan periä maksu, jos henkilö saa niihin korvausta muun lain kuin vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain nojalla. Tällöin tarkoitetaan lähinnä etuuksia, jotka perustuvat työtaturma ja ammattitautilakiin tai liikennevakuutuslakiin. Vammaispalvelujen sosiaaliohjaajan mukaan Tornion kaupunki tulkitsee vammaistuet tällaiseksi etuudeksi, vaikka vammaispalvelujen käsikirja ei siihen ohjeista. Onko tällaisen asiakasmaksun laillisuus tarkistettu?

Esitän, että edellä mainitut asiat selvitetään ja selvitys tuodaan valtuuston tietoon mahdollisimman pian".

KAUPUNGINVALTUUSTO:

Päätettiin saattaa aloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

LISÄTIEDOT: kaupunginlakimies Hannu Markkula, 050 597 1342

TÄYTÄNTÖÖNPANO: Ei muutoksenhakua

Otteet:--

\_\_\_\_\_

SOSTE 21.05.2019 § 73

Valmistelijat perusturvajohtaja Leena Karjalainen, sosiaalityön johtaja Juha Fränti ja sosiaaliohjaaja Hanna Halmkrona:

1. Kun asiakas ottaa yhteyttä ja kertoo palvelutarpeestaan, asiakkaan luokse tehdään kotikäynti palveluneuvonnasta. Lähtökohtaisesti asiakkaalle esitellään aina ensin peruspalvelut, sillä vammaispalveluista ei yleensä olla mukana ensimmäisellä tapaamisella. Mikäli asiakastapaamisessa tulee ilmi, että asiakas tarvitsee/on oikeutettu vammaispalveluihin, asia siirtyy vammaispalveluihin.

2. Tornion kaupungissa vammaispalveluiden ohjaaja tekee arvioinnit uusista avustajahakemuksista. Henkilökohtaiselta avustajalta ei vaadita koulutusta. Vammaispalvelulain (VpL 8 c) mukaan henkilökohtaisella avulla tarkoitetaan vaikeavammaisen henkilön välttämättömää avustamista kotona ja kodin ulkopuolella päivittäisissä toimissa, työssä ja opiskeluissa, harrastuksissa, yhteiskunnallisessa

osallistumisessa tai sosiaalisen vuorovaikutuksen ylläpitämisessä. Täten henkilökohtaisen avun ulkopuolelle rajautuvat esimerkiksi sellaiset avun tarpeet, jotka edellyttävät pääsääntöisesti hoivaa, hoitoa ja valvontaa.

3. Asiakkaalle kerrotaan vammaispalvelulain mukaisista palveluista asiakastapaamisissa ja palvelusuunnitelmaa tehtäessä.

4. Asiakkaalta peritään palveluasumisesta Tornion kaupungin asiakasmaksusäännön mukainen maksu, joka on suuruudeltaan puolet asiakkaan saamasta eläkkeensaajan hoitotuen määrästä. (Asiakasmaksulain 4 §:n 5 -kohta). Tornion kaupungin tulkinnan mukaan eläkkeensaajan hoitotuki ei ole vammaistuki. Kelan mukaan "ihmisellä voi olla oikeus eläkkeensaajan hoitotukeen jos henkilön toimintakyky on vamman tai sairauden vuoksi heikentynyt yhtäjaksoisesti 1 vuoden ajan."

TOIMIALAJOHTAJA LEENA KARJALAINEN:

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyy valmistelijoiden esityksen.  
SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNTA:

Hyväksyttiin.

LISÄTIEDOT: perusturvajohtaja Leena Karjalainen, 040-554 9270  
sosiaalityön johtaja Juha Fränti  
sosiaaliohjaaja Hanna Halmkrona

TÄYTÄNTÖÖNPANO: Ei muutoksenhakua

Asia kaupunginhallituksen ja -valtuuston käsittelyyn.

Otteet kaupunginvaltuuston päätöksen jälkeen:

Aloitteen tekijät

---

KH 03.06.2019 § 202

KAUPUNGINJOHTAJA TIMO NOUSIAINEN:

Merkitään asia tiedoksi ja saatetaan kaupunginvaltuuston tietoon sekä katsotaan aloite loppuun käsitellyksi.

KAUPUNGINHALLITUS:

Hyväksyttiin.

LISÄTIEDOT: Perusturvajohtaja Leena Karjalainen, 040 554 9270

TÄYTÄNTÖÖNPANO: Muutoksenhakuna kaupunginvaltuuston päätöksen jälkeen kunnallisvalitus

Otteet kaupunginvaltuuston päätöksen jälkeen:

Aloitteen tekijä ja allekirjoittaneet

---

KV 10.06.2019 § 72

KAUPUNGINHALLITUS ESITTÄÄ, ETTÄ KAUPUNGINVALTUUSTO PÄÄTTÄÄ:

merkitä kaupunginhallituksen päätöksen tiedoksi.

KAUPUNGINVALTUUSTO:

Hyväksyttiin.

LISÄTIEDOT: Perusturvajohtaja Leena Karjalainen, 040 554 9270

TÄYTÄNTÖÖNPANO: Ei muutoksenhakua.

Otteet:

Aloitteen tekijä ja allekirjoittaneet

---